

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Ing. Viery Horčicové v právní věci žalobce: **Mgr. M.Š.**, proti žalovanému: **Městské státní zastupitelství v Praze**, se sídlem nám. 14. října 9, Praha 5 - Smíchov, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25.4.2007 č.j. SIN 1/2007-6,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 25.4.2007, SIN 1/2007-6, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 5.000,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného č.j. SIN 1/2007-6 ze dne 25.4.2007, vydaného 7.5.2007, kterým bylo zrušeno rozhodnutí Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 č.j. SIN 1/2007 ze dne 14.3.2007 a řízení podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zastaveno.

Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí pro nezákonnost a pro vady řízení.

Žalobce k tomu nejprve uvedl, že písemnou žádostí ze dne 26.1.2007 žalobce podle § 13 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. požádal o poskytnutí informací jednak o obsahu usnesení o zahájení trestního stíhání bývalého příslušníka Policie ČR T.Č. pro jednání, kterého se dopustil dne 1.5.2006 v Praze 2, na Palackého náměstí proti poškozené K.J., dále o obsahu usnesení nadřízeného státního zastupitelství, kterým bylo případně rozhodováno o stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného T.Č., dále o usnesení státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 Mgr. M.Š. č.j. SV 27/2006 ze dne 16.11.2006, kterým bylo trestní stíhání obviněného T.Č. zastaveno a dále o obsahu usnesení nadřízeného

státního zastupitelství, kterým bylo případně rozhodováno o stížnosti proti usnesení o zastavení trestního stíhání obviněného T.Č.. Žádal, aby mu byly zaslány kopie všech těchto rozhodnutí. Dále žalobce požádal o poskytnutí informací, kdy byla Mgr. M.Š. jmenována státní zástupkyní, od kdy působí u Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 a od kdy působí a jak dlouhá je její odborná praxe u tohoto státního zastupitelství na úseku vyšetřování trestných činů příslušníků Policie ČR a Bezpečnostní informační služby. Dne 1.2.2007 bylo žalobci doručeno sdělení náměstka obvodní státní zástupkyně pro Prahu 1 č.j. SZN 502/2007 ze dne 31.1.2007, že trestní řízení v uvedené věci dosud probíhá, a proto s ohledem na ust. § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. nelze poskytnout žádané informace. Podle žalobce toto sdělení postrádá elementární náležitosti správního rozhodnutí podle § 68 a 69 zákona č. 500/2004 Sb. (správní řád). Na druhou část žádosti žalobce o poskytnutí informací (kdy byla Mgr. M.Š. jmenována státní zástupkyní, od kdy působí u Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 a od kdy působí a jak dlouhá je její odborná praxe u tohoto státního zastupitelství na úseku vyšetřování trestných činů příslušníků Policie ČR a Bezpečnostní informační služby) nereagoval povinný subjekt vůbec, když uvedené sdělení se této části žádosti netýká, protože proti státní zástupkyni Mgr. M.Š. žádné trestní řízení neprobíhá. Podle mínění žalobce bylo povinností povinného subjektu poskytnout žalobci žádané informace nebo vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Protože žalobci ve lhůtě nebyla poskytnuta požadovaná informace, ani nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti, podal žalobce dne 16.2.2007 stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace a žádal, aby nadřízený orgán přikázal Obvodnímu státnímu zastupitelství pro Prahu 1 žádost žalobce ve lhůtě nikoliv delší než 15 dnů vyřídit nebo aby usnesením věc převzal a informaci žalobci poskytl nebo rozhodnutí o odmítnutí žádosti vydal sám. Teprve dopisem č.j. SIN 1/2007 ze dne 13.3.2007 byly žalobci povinným subjektem poskytnuty informace ohledně praxe Mgr. M.Š.. Zároveň rozhodnutím č.j. SIN 1/2007 datovaným 14.3.2007 Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1 podle § 15 odst. 1 zákona Č. 106/1999 Sb. odmítlo zbývající část žádosti, týkající se trestního řízení proti T.Č., a to z důvodu podle § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., neboť toto trestní řízení stále probíhá.

Žalobce namítá, že ačkoliv žalobce v žádosti o informace uvedl adresu pro doručování odlišnou od jeho trvalého bydliště, byly žalobci informace o praxi státní zástupkyně Mgr. M.Š. zaslány na adresu pro doručování, zatímco rozhodnutí o odmítnutí části žádosti bylo zasláno na adresu trvalého bydliště, kde se žalobce nezdržuje. Rozhodnutí žalobce převzal 29.3.2007 a podal proti němu dne 10.4.2007 odvolání. Rozhodnutím Městského státního zastupitelství v Praze č.j. SIN 1/2007-6 datovaným sice dne 25.4.2007, avšak odeslaným podle žalobce teprve dne 7.5.2007, bylo podle 90 odst. 1 písm. a) správního řádu za použití § 16 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. rozhodnutí Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 č.j. SIN 1/2007 ze dne 14.3.2007 zrušeno a řízení bylo dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, zastaveno. Toto rozhodnutí Městské státní zastupitelství v Praze odůvodnilo s odkazem na rozhodnutí soudů v jiných věcech tím, že žádost o informace v části týkající se podání informací o obsahu usnesení o zahájení trestního stíhání proti obviněnému bývalému příslušníku Policie ČR T.Č., o obsahu usnesení, jímž bylo případně rozhodováno o stížnosti proti usnesení o zahájení jeho trestního stíhání, o obsahu usnesení státního zastupitelství, kterým bylo rozhodnuto o zastavení jeho trestního stíhání a ohledně usnesení státního zastupitelství, kterým bylo rozhodnuto o stížnosti proti tomuto usnesení, není žádostí splňující podmínky k zahájení správního řízení a k vydání správního rozhodnutí a je třeba ji vyřídit podle zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství a podle interních předpisů, které poskytování informací ze spisů a evidenčních pomůcek upravují, respektive podle procesních předpisů upravujících řízení. Následně žalobce dne 25.5.2007 obdržel poštou přípis Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 č.j. SZN 502/2007 ze dne

16.5.2007, obsahující (pouhé) sdělení, že vzhledem k tomu, že nejsem osobou oprávněnou nahlížet do spisu ve smyslu ust. § 65 odst. 1 trestního řádu, nelze jeho žádosti o informace vyhovět.

Rozhodnutí Městského státního zastupitelství v Praze žalobce považuje za nezákonné, a to z dále uvedených důvodů. Především toto rozhodnutí podle žalobce nesplňuje formální náležitosti, neboť v rozporu s § 69 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. neobsahuje (správné) datum vyhotovení. Ačkoliv je totiž rozhodnutí datováno „25.4.2007“, dle otisku razítka pošty Praha 5 bylo odesláno teprve dne 7.5.2007 jako doporučená zásilka s podacím číslem 06257. Vydáním rozhodnutí se přitom podle § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu rozumí předání písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení podle § 19 správního řádu, popřípadě jiný úkon k jeho doručení, provádí-li je správní orgán sám. Rozhodnutí tak bylo vydáno jiného dne, nežli který je v něm uveden jako den vyhotovení, zatímco skutečný den, kdy bylo vydáno, v písemném vyhotovení rozhodnutí uveden není, a tudíž nesplňuje zákonné náležitosti požadované správním řádem. Taktéž odkaz na interní předpisy, upravující postup při poskytování informací státním zastupitelstvím podle žalobce neobstojí, neboť není interním předpisem takový předpis, jehož účinky se projevují vůči třetím osobám stojícím vně organizace, jejíž činnosti se takový předpis týká, přičemž interní předpis nemůže závazně upravovat práva a povinnosti třetích osob. Žádný předpis upravující postup povinného subjektu při poskytování informací a vyřizování žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb. proto nemůže být předpisem interním. Ovšem za zcela zásadně nesprávný považuje žalobce právní názor Městského státního zastupitelství v Praze, kterým byla podaná žádost o informace vyloučena z režimu zákona č. 106/1999 Sb. s tím, že je nutno žádost posuzovat výlučně podle procesního předpisu, v tomto případě podle trestního řádu, a z toho se odvíjející názor, že žalobce není osobou uvedenou v § 65 odst. 1 tr. řádu, a proto nemá právo žádat informace o trestním řízení ani kopie rozhodnutí. Žalobce k tomu namítá, že toto rozhodnutí nerespektuje jiné pravomocné soudní rozsudky (jím podrobně citované) vydané v jiných leč obdobných věcech, ve kterých soudy ve správním soudnictví rozhodly přesně opačně, a dále odkazoval na literaturu. Z toho žalobce dovozuje, že žalovaný byl povinen o podaném odvolání rozhodnout věcně a pokud tak neučinil a rozhodnutí vydané v prvním stupni zrušil a řízení zastavil (tedy rozhodl toliko procesním rozhodnutím), zkrátil žalobce v jeho právech, zejména v právu na věcné projednání žádosti o informace a odvolání, čímž podle žalobce porušil základní právo žalobce na soudní a jinou právní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práva svobod. Za nezákonné považuje žalobce i rozhodnutí prvostupňové, které sice byť bylo rozhodnutím žalovaného zrušeno, ale žalobce dovozuje, že v případě zrušení druhostupňového rozhodnutí žalovaného soudem bude znovu nastoleno jako nepravomocné rozhodnutí, a tedy bude nutno o odvolání znovu rozhodnout.

Žalobce dále v žalobě s odkazem na článek 17 Listiny základních práva svobod a s odkazem na úpravu zákona o svobodném přístupu k informacím a s odkazem na trestní řád obsáhle zdůvodňuje výše uvedený závěr s tím, že takové omezení práva na informace je ústavně nesouladné, neboť důvody pro omezení práva na informace o neskončeném trestním řízení se mohou případ od případu lišit, přičemž takové paušální omezení práva na informace je i v rozporu i s čl. 19 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Žalobce potom dovozuje, že zatímco tedy trestní řízení proti obviněnému T.Č. pro jeho zákrok (útok) ze dne 1.5.2006 proti poškozené K.J. bylo a je široce medializováno a výňatky z (nepravomocného) usnesení o zastavení trestního stíhání obviněného T.Č. jsou dokonce veřejně přístupné v elektronické podobě na internetových stránkách, na základě individuální žádosti žalobce odmítlo státní zastupitelství podat jakékoliv informace dokonce jen o obsahu svých usnesení, kdy jde o listiny, které jsou zákonem označeny za listiny veřejné a proto by

tyto listiny podle žalobce měly být veřejnosti přístupné. Důvod odepření informací s tím, že jde o probíhající (neskončené) trestní řízení, může být podle žalobce o to více protiústavní, oč déle takové trestní řízení probíhá. Ustanovení § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., na základě kterého byla žádost žalobce zčásti odmítnuta, je tedy podle žalobce protiústavní a nerespektuje zásadu proporcionality mezi právem na informace na straně jedné, a ochranou práva svobod druhých, bezpečností státu, veřejnou bezpečností, ochranou veřejného zdraví a mravností na straně druhé. Dále žalobce namítá, že je schizofrenní taková situace a taková právní úprava, podle které orgány činné v trestním řízení neposkytují vůbec žádné informace na základě individuální žádosti, ačkoliv řada případů je široce medializována, a je uváděn sdělovacími prostředky nejen skutek a trestný čin orgány činnými v trestním řízení vyšetřovaný, ale i jméno, popřípadě zaměstnání podezřelého či obviněného, nezřídka i jeho fotografie a další identifikační údaje, veřejnosti je sdělován údaj o zahájení trestního stíhání, o zadržení (či nezadržení) a vzetí (či nevzetí) obviněného do vazby, o procesních (i vyšetřovacích) úkonech a jde-li o řízení ve stádiu po podání obžaloby, t.j. před soudem, je toto dosud neskončené řízení (až na zákonné výjimky) podle mínění žalobce s odkazem na čl. 96 odst. 2 Ústavy ČR veřejné. Žalobce potom pomocí obsáhlé argumentace dovozuje, že právo na informace nelze v podobě práva na vyhledávání informací interpretovat pouze jako status negativus, ale je třeba toto právo dovozovat z ústavních a mezinárodně právně uznaných kritérií pro jeho uplatňování, přičemž podle něj Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1 i Městské státní zastupitelství v Praze byly povinny postupovat přednostně zejména podle čl. 19 odst. 3 písm. a), b) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a nikoliv jen podle restriktivního ustanovení § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb.. Dále v rozporu s článkem 17 odst. 1 a 4 Listiny, s článkem 19 odst. 2, 3 Paktu a také zákonem č. 106/1999 Sb., jakož i v rozporu se správním řádem je podle žalobce i postup Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1, které na žádost žalobce zpočátku reagovalo zcela neprocesním způsobem a nikoliv v zákonem stanovených lhůtách, kdy například odvoláním napadené prvostupňové rozhodnutí mělo být vydáno nejpozději do 15 dnů, což se podle žalobce nestalo. Z tohoto důvodu nelze podle žalobce postup Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 a Městského státního zastupitelství v Praze při vyřizování jeho žádosti o informace hodnotit jinak, nežli jako svévoli v rozhodování.

Zcela závěrem žalobce navrhoval, aby soud přezkoumal, zda rozhodnutí žalovaného Městského státního zastupitelství v Praze není nicotné, a to z důvodu, že krátce před podáním žaloby žalobce z internetových stránek Ministerstva spravedlnosti (www.justice.cz) zjistil údaje, týkající se podání žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v podmínkách resortu Ministerstva spravedlnosti. Z těchto informací podle žalobce vyplývá, že nadřízeným orgánem příslušným rozhodnout o odvolání podle § 16 zákona č. 106/1999 Sb. je v případě (kterékoli) instituce v resortu Ministerstva spravedlnosti (tedy i v případě odvolání směřujícího proti rozhodnutí Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1) vždy Ministerstvo spravedlnosti a nikoliv Městské státní zastupitelství v Praze. Proto žalobce namítá, že rozhodnutí žalovaného je nicotné.

Současně žalobce podal návrh, aby soud (předseda senátu) podle § 48 odst. 1 písm. a) s.r.s. přerušil řízení a předložil Ústavnímu soudu návrh podle článku 95 odst. 2 Ústavy ČR na zrušení ustanovení § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro rozpor s článkem 17 odst. 1, 4 Listiny základních práva svobod a s článkem 19 odst. 2, 3 písm. a), b) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

Žalobce podáním ze dne 19.7.2007 žalobu ještě doplnil a uvedl, že se v mezidobí snažil získat rozhodnutí soudů (v jiných věcech), o která žalovaný argumentačně opřel své

rozhodnutí, přičemž žalobce namítal, že pokud se žalovaný v odůvodnění naříkaného rozhodnutí odvolává na rozsudky Městského soudu v Praze sp.zn. 9 Ca 116/2004 ze dne 28.2.2005 a sp.zn. 7 Ca 4/2004 ze dne 28.2.2005, pak první uváděný rozsudek neexistuje (resp. nebyl vydán uvedeného dne, takže žalobce nemohl zjistit jeho obsah a posoudit jeho relevanci k projednávané věci) a druhý uváděný rozsudek nemá vztah k projednávané věci, neboť se týká skutkově i právně odlišného případu. Žalobce tak namítá, že rozhodnutí žalovaného je nejen nezákonné, ale i nesrozumitelné.

Žalovaný se k žalobě vyjádřil tak, že ohledně námitky ohledně tvrzené nicotnosti rozhodnutí, kdy žalobce odkazuje na ustanovení Instrukce Ministerstva spravedlnosti č.j.: M-1827/99, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a dovozuje, že odvolání proti rozhodnutí státního zastupitelství se podává na Ministerstvo spravedlnosti, podle žalovaného je tento výklad mylný, neboť dle ust. § 7 odst. 1 Instrukce „o odvolání proti rozhodnutí povinného subjektu podle § 6 odst. 4 rozhoduje Ministerstvo spravedlnosti; bylo-li však toto rozhodnutí vydané vedoucím státním zástupcem, rozhoduje o odvolání proti němu vedoucí státní zástupce vyššího státního zastupitelství.“.

Pokud jde o další žalobní námitky, žalovaný uvedl, že v obecné rovině postoj Ministerstva spravedlnosti jednoznačně podporuje maximální zveřejňování informací, neboť právo na informace patří mezi základní politická práva, podle čl. 17 odst. 1 až 5 Listiny svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny, každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem. Právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práva svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Státní orgány jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Pro zákonem stanovená omezení základních práv a svobod platí, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Odkazuje zde na opakované závěry Ústavního soudu, že rozsah omezení základních práv a svobod je třeba z těchto důvodů vykládat restriktivně. Poukázal dále na to, že v dnešní praxi se některá soudní rozhodnutí podle procesních i jiných zvláštních zákonů povinně zveřejňují na úřední desce soudu, jiná rozhodnutí se povinně zveřejňují v různých Sbírkách soudních rozhodnutí, hojně v odborném tisku nebo dokonce i na internetu. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby.

K vyjádření žalovaného podal repliku žalobce, v níž reagoval na vyjádření žalovaného, k němuž uvedl, že se omezuje pouze na jednu bezobsažnou větu, k čemuž není čím oponovat, žalobce dále uvedl, že mu byl na základě žádosti doručen rozsudek Městského soudu v Praze sp.zn. 9 Ca 116/2003 ze dne 28.5.2004, z čehož podle žalobce vyplývá, že rozhodnutí žalovaného je nesrozumitelné, neboť odkazuje v odůvodnění na nesprávnou judikaturu, se kterou jsem se navíc pro její vadné označení nemohl žalobce ve lhůtě pro podání žaloby seznámit. S odkazem na judikaturu uvedenou v žalobě pak žalobce trvá na tom, že nebyl dán důvod pro zastavení řízení a povinný subjekt (jeho nadřízený orgán) byl povinen o jeho žádosti o informace rozhodnout věcně, tedy nikoliv tak, že řízení se zastavuje. Dále se žalobce shodně s jeho již výše uvedenými a citovanými podáními opětovně obsáhle vyjádřil k otázce funkční příslušnosti orgánu rozhodujícího o odvolání, kdy zejména poukázal na to, že Instrukce Ministerstva spravedlnosti č.j. M-1827/99, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ač nabyla účinnosti dne 1. ledna 2000, byla vydána pod číslem 1 v částce 1 Sbírky sdělení a instrukcí Ministerstva

spravedlnosti ČR ročník 2000, rozeslané až 7. července 2007, tedy až dlouho poté, kdy měla nabýt účinnosti. Přitom registrace takové instrukce ve Sbírce zákonů je podle žalobce základním předpokladem pro to, aby instrukce Ministerstva spravedlnosti byla právním předpisem podle § 4 zákona ČNR č. 3/1969 Sb., o vyhlásování zákonů České národní rady a jiných obecně závazných právních předpisů České socialistické republiky. Zákon č. 106/1999 Sb. však neobsahuje žádná zmocňovací ustanovení, proto se žalobce domnívá, že jde o nicotný neplatný právní předpis jen interního charakteru, jehož znění ani neodpovídá současnému znění zákona, neboť vůbec nereaguje na změny, ke kterým došlo. Proto z takového právního předpisu nelze vyvozovat jakékoliv právní účinky a už vůbec ne vůči třetím osobám - žadatelům o informace - účastníkům správního řízení. Žalobce dále dovozuje, že o odvolání podaném proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace mělo rozhodnout Ministerstvo spravedlnosti jako podle § 11 zákona č. 2/1969 Sb. ústřední orgán státní správy pro soudy, státní zastupitelství a vězeňství.

Dále pokud jde o otázku samotného práva na informace, žalobce polemizuje s omezením pro poskytování informací o trestním řízení jen na řízení skončená a s omezením v případě rozhodovací činnosti soudu jen na pravomocné rozsudky soudu a zda je takovéto omezení konformní s ústavně zaručeným právem na informace podle článku 17 odst. 1, 4 Listiny základních práva svobod a článku 19 odst. 2, odst. 3 písm. a), b) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Podle jeho mínění není ústavně souladné odeprání informace o obsahu (byť dosud nepravomocného) rozhodnutí orgánu veřejné moci, zvláště takového, kterým bylo zastaveno trestní stíhání bývalého policisty (tedy veřejně činné osoby) pro skutek, spočívající v surovém zákroku vůči mladé a neozbrojené ženě, který byl navíc široce medializován ve všech sdělovacích prostředcích, včetně onoho rozhodnutí samotného. Byla-li veřejnost seznámena s tím, jak státní zastupitelství rozhodlo, pak není důvodu upírat veřejnosti právo dozvědět se důvody takového rozhodnutí.

Z předloženého správního spisu a z listin předložených žalobcem vyplývají následující skutečnosti:

Žalobce svou žádostí ze dne 26.1.2007 s odkazem na § 13 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. požádal (mimo jiné) o poskytnutí informací o obsahu usnesení o zahájení trestního stíhání bývalého příslušníka Policie ČR T.Č. pro jednání, kterého se dopustil dne 1.5.2006 v Praze 2, na Palackého náměstí proti poškozené K.J., dále o obsahu usnesení nadřízeného státního zastupitelství, kterým bylo případně rozhodováno o stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného T.Č., dále o usnesení státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 Mgr. M.Š. č.j. SV 27/2006 ze dne 16.11.2006, kterým bylo trestní stíhání obviněného T.Č. zastaveno a dále o obsahu usnesení nadřízeného státního zastupitelství, kterým bylo případně rozhodováno o stížnosti proti usnesení o zastavení trestního stíhání obviněného T.Č.. Žádal, aby mu byly zaslány kopie všech těchto rozhodnutí. Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1 svým rozhodnutím ze dne 14.3.2007 sp.zn. SIN 1/2007 o části výše uvedené žádosti rozhodlo tak, že se žádost žalobce o poskytnutí uvedených informací odmítá, a to z důvodu § 11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť trestní stíhání ve věci obviněného T.Č. dosud probíhá. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal 10.4.2007 odvolání, o němž bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 25. dubna 2007 tak, že prvostupňové rozhodnutí Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 ze dne 14. 3. 2007, sp. zn. SIN 1/2007, bylo podle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu za použití § 16 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, zrušeno a řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím bylo zastaveno.

V odůvodnění rozhodnutí se shrnuje postup v dané věci ohledně žádosti žalobce ze dne 26. ledna 2007, kdy žalobce dle § 13 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, požadoval již výše popsané sdělení obsahu usnesení týkající se zahájení trestního stíhání bývalého příslušníka Policie ČR T.Č., dále informace o obsahu usnesení nadřízeného státního zastupitelství, kterým bylo případně rozhodováno o stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného T.Č., dále o usnesení státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 Mgr. M.Š. č.j. SV 27/2006 ze dne 16. 11. 2006, kterým bylo trestní stíhání obviněného T.Č. zastaveno, a dále o obsahu usnesení nadřízeného státního zastupitelství, kterým bylo případně rozhodováno o stížnosti proti usnesení o zastavení trestního stíhání obviněného T.Č., přičemž žádal o kopie těchto usnesení a dále žádal o sdělení dalších informací ohledně státní zástupkyně Mgr. M.Š., jež nejsou předmětem této žaloby. Uvedené podání bylo posouzeno jako žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., a rozhodnutím Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 ze dne 14. 3. 2007, sp. zn. SIN 1/2007, nebylo vyhověno podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. výše uvedené žádosti, a to v části, kdy se žalobce domáhal sdělení obsahu dotyčných usnesení týkajících se trestního stíhání bývalého příslušníka Policie ČR T.Č.. Své odmítavé rozhodnutí toto státní zastupitelství odůvodnilo tím, že požadované informace jsou takového charakteru, že se na ně vztahuje omezení práva na informace s odkazem na § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včasné odvolání, ve kterém žádal, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a aby jeho požadavku bylo vyhověno. Podle odvolatele je ustanovení § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., protiústavní, nerespektuje zásadu proporcionality mezi právem na informace na straně jedné a ochranou práva svobod druhých, bezpečností státu, veřejnou bezpečností, ochranou veřejného zdraví a mravnosti na straně druhé. Odvolatel argumentoval zněním čl. 17 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod, jakož i ustanovením čl. 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech. Odvolával se rovněž na nález Ústavního soudu ČR sp.zn. Pl. ÚS 31/2003 a zejména na odlišné stanovisko JUDr. Wagnerové.s tím, že tato ustanovení měla být aplikována přímo. Dále poukazoval na skutečnost, že o jeho žádosti nebylo rozhodnuto v zákonné lhůtě. Odvolací orgán přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení jemu předcházejícího, a dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je třeba zrušit pro neexistenci základní podmínky pro zahájení správního řízení, kterou je návrh, způsobilý takové řízení zahájit. Odvolací orgán dovodil, že podání žalobce ze dne 26. ledna 2007 je v části, kde se žalobce domáhal sdělení obsahu dotyčných usnesení ohledně trestního stíhání bývalého příslušníka Policie ČR T.Č., přičemž žádal o jejich kopie, fakticky žádostí o podání informací ze spisů a žádostí o pořízení kopií z vyšetřovacího spisu. Žádost žalobce tak sice na zákon č. 106/1999 Sb. odkazuje, nicméně samotný odkaz na tento zákon neznamena, že taková žádost je skutečně žádostí, která je způsobilá zahájit správní řízení podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Žalovaný potom konstatoval, že na rozdíl od té části podání, kde podatel žádal o sdělení informací, kdy byla Mgr. M.Š. jmenována státní zástupkyní a od kdy působí a jak dlouhá je její odborná praxe u tohoto státního zastupitelství na úseku vyšetřování trestné činnosti příslušníků Policie ČR a Bezpečnostní informační služby, která byla vyhodnocena jako žádost dle uvedeného zákona a tato byla správně v jeho režimu vyřízena, u části týkající se informací z vyšetřovacího spisu (sp.zn. SV 27/2006) a pořízení kopií rozhodnutí z tohoto spisu obsah podání a z toho vyplývající procesní postup a způsob vyřízení této části podání obvodní státní zastupitelství správně nevyhodnotilo, neboť pokud řízení ve věci obviněného T.Č. stále probíhá, nebyl učiněn správný závěr o tom, jak a podle kterého právního předpisu předmětnou část podání žalobce vyřídit. Odvolací orgán potom zaujal právní názor, že taková žádost nesplňuje podmínky k zahájení správního řízení a k vydání správního rozhodnutí, ale

je třeba ji posoudit a vyřídit podle zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a podle interních předpisů, které poskytování informací ze spisů a evidenčních pomůcek státního zastupitelství upravují, respektive dle procesních předpisů upravujících řízení. Pokud se podatel (žalobce) domáhal pořízení kopie ze spisového materiálu, pak obviněný, poškozený a zúčastněná osoba, jejich obhájci a zmocněnci mají právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování a osobních údajů svědka podle § 55 odst. 2, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí, totéž právo mají zákonní zástupci obviněného, poškozeného nebo zúčastněné osoby, jestliže tyto osoby jsou zbaveny způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jejich způsobilost k právním úkonům omezena. Jiné osoby tak mohou činit se souhlasem předsedy senátu a v přípravném řízení se souhlasem státního zástupce nebo policejního orgánu, jen pokud je toho třeba k uplatnění jejich práv (§ 65 odst. 1 trestního řádu). Žalobce nijak nedoložil, k uplatnění jakých práv tyto údaje ve smyslu citovaného ustanovení potřebuje. Obvodní státní zastupitelství mu tedy mělo v této části sdělit s odkazem na toto ustanovení, že mu pořízení kopií z vyšetřovacího spisu nepovolí. Z takto uvedených důvodů žalovaný odvoláním napadené rozhodnutí zrušil a současně správní řízení zastavil s tím, že podání žalobce ze dne 26. ledna 2007 je v té části, kde se domáhá sdělení obsahu dotyčných usnesení, zastaveno a dále bude věc Obvodním státním zastupitelstvím pro Prahu 1 vyřízena podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) v nyní platném znění. Odvolací orgán pro úplnost konstatoval, že argumentace odvolatele článkem 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, jakož i dalšími ustanoveními Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a nálezy Ústavního soudu není případná, neboť i tato úprava připouští omezení práva na poskytování informací. Poskytnutí informace o probíhajícím trestním řízení a neposkytnutí kopií rozhodnutí osobě, která není legitimována k takové žádosti, lze podle odvolacího orgánu považovat za ústavně souladné.

Dále Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1 žalobci přípisem ze dne 16.5.2007 sdělilo, že žádost žalobce o dotyčné informace týkající se dané trestní věci byla vyhodnocena jako žádost o pořízení kopií ze spisu ve smyslu § 65 trestního řádu, přičemž vzhledem k tomu, že žalobce (žadatel) není osobou oprávněnou k nahlížení do spisu dle trestního řádu, nelze žádosti žalobce vyhovět.

Městský soud v Praze rozhoduje ve věci podruhé poté, co jeho předchozí rozhodnutí ve věci, rozsudek ze dne 21.1.2010, čj. 10 Ca 226/2007-48, byl Nejvyšším správním soudem rozsudkem ze dne 1.12.2010, čj.1As 44/210-103, zrušen. V novém rozhodování ve věci Městský soud v Praze přezkoumal napadené správní rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s.ř.s.), vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního úřadu (ust. § 75 odst. 1 s.ř.s.), a vázán právním názorem vysloveném v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1.12.2010, čj.1 As 44/2010-103, zrušil žalobou napadené rozhodnutí pro nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud „nejprve shledal dílčí nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Následně posoudil jako nesprávný právní názor městského soudu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], podle něhož § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona vylučuje poskytnutí jakékoliv informace o trestním řízení, dokud toto není pravomocně ukončeno.“.

Dílčí nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu konstatoval Nejvyšší správní soud na základě zjištění, že se městský soud nevypořádal s námitkou (na str. 4 žaloby), podle níž žalovaný porušil § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu, neboť jeho rozhodnutí bylo vydáno o dva týdny později, než jak je na tomto rozhodnutí uvedeno. Nejvyšší správní soud uvedl, že „Bude proto na městském soudu, aby v dalším řízení tuto žalobní námitku řádně posoudil.

Teprve tímto postupem bude respektováno právo stěžovatele na spravedlivý proces, neboť budou vypořádány všechny jeho žalobní body a z odůvodnění rozsudku budou zřetelné veškeré důvody rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se nemůže touto námitkou zabývat sám jako první namísto městského soudu, neboť by tím porušil právo stěžovatele na trvání procesu až do jeho ukončení zákonem předpokládaným způsobem podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Ze stejných důvodů dal Nejvyšší správní soud za pravdu žalobci, že „městský soud se vůbec nezabýval jeho řádně uplatněnou námitkou, zda o jeho odvolání rozhodoval k tomu příslušný orgán, resp. zda rozhodnutí žalovaného není nicotné (viz s. 9 žaloby)“.

K výkladu § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ke kterému směřovala kromě výše uvedených poslední žalobní námitka se vyslovil Nejvyšší správní soud a ve svém rozhodnutí uvedl tento právní názor:

„[21] Podle § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona povinné subjekty dále neposkytnou informace o probíhajícím trestním řízení. Městský soud má za to, že toto ustanovení vylučuje jakékoliv informace o trestním řízení, dokud toto není pravomocně ukončeno. Navíc se na žádosti směřující o informaci o probíhajícím trestním řízení podle městského soudu vůbec nevztahuje informační zákon. S těmito závěry stěžovatel nesouhlasí.

[22] Nejvyšší správní soud z níže uvedených důvodů dává za pravdu stěžovateli. Nejprve vzal v úvahu ústavněprávní premisy svého rozhodnutí (**III.B.1.**), dále pak podpůrně zvážil argumenty vyplývající ze srovnávacího práva (**III.B.2.**).

III.B.1.

Ústavně konformní interpretace informačního zákona

[23] Jak uvedl zdejší soud v rozsudku ze dne 17. 6. 2010, čj. 1 As 28/2010 - 86 (*Oživení, o. s. proti Technické správě komunikací hl. města Prahy*), publ. pod č. 2128/2010 Sb. NSS, je třeba důsledně odlišovat případy, kdy se při poskytování informací vůbec nepostupuje dle informačního zákona, neboť se postupuje podle zvláštního zákona (§ 2 odst. 3 tohoto zákona), a případy, kdy se postupuje podle informačního zákona a zvláštní zákon obsahuje pouze některé zvláštní normy (blíže bod 24 tamtéž). První okruh případů představuje např. nahlížení do spisu ve správním řízení, které je komplexně upraveno podle § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (viz detailně rozsudek NSS ze dne 13. 8. 2008, čj. 2 As 38/2007 - 78). Zvláštní zákon, aby byl vskutku zvláštním zákonem, musí poskytování informací upravit komplexně (srov. text § 2 odst. 3 informačního zákona ve znění novely č. 61/2006 Sb.). Druhý okruh případů, jak bude vysvětleno níže, zahrnuje poskytování informací o probíhajícím trestním řízení, jak je upraveno v § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona a § 8a trestního řádu.

[24] Ustanovení § 65 trestního řádu ve spojení s § 2 odst. 3 informačního zákona vylučuje aplikaci posléze uvedeného zákona v situaci, kdy se určitá osoba domáhá nahlédnutí do trestního spisu. Nahlédnout do trestního spisu lze toliko v režimu § 65 trestního řádu, nikoliv v režimu informačního zákona. Požadavek komplexnosti úpravy splňuje toliko institut nahlížení do spisu podle § 65 trestního řádu, nikoliv ovšem § 8a trestního řádu (srov. k tomu bod [26] níže), kterého se městský soud a žalovaný dovolávají. Ustanovení § 65 trestního řádu totiž upravuje jak okruh osob, jimž právo nahlížet do spisu svědčí (odst. 1), tak práva spojená s nahlížením do spisu (odst. 1 a odst. 5), postup v situacích, kdy je nahlížení do spisu odepřeno (odst. 2) atd. Z uvedeného je patrné, že ustanovení § 65 zakotvuje natolik komplexní postup při poskytování informací, že je podřaditelný pod ustanovení § 2 odst. 3 informačního zákona (srov. též Rothanzl, L. In Furek, A. – Rothanzl, L. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. Praha: Linde, 2010, s. 286). Ostatně informační zákon počínaje účinností novely č. 61/2006 Sb. poskytnutí požadované informace formou nahlédnutí do (správního, soudního či jiného) spisu vůbec nezná. Nahlížení do spisu jako speciální forma

seznámení se s informacemi ve spise je proto zásadně vyhrazeno toliko účastníkům řízení, resp. osobám, které osvědčí právní zájem, a je upraveno jednotlivými procesními řády.

[25] Nutno nicméně zdůraznit, že stěžovatel se nahlédnutí do trestního spisu nedomáhal, domáhal se pouze informace o důvodech rozhodnutí učiněných státním zastupitelstvím v dané věci. V takovémto případě není možné z níže podaných důvodů dát za pravdu městskému soudu a žalovanému, podle nichž na probíhající trestní řízení informační zákon nedopadá vůbec.

[26] Vedle § 65 upravuje poskytování informací trestní řád též v § 8a. Podle § 8a odst. 3 orgány činné v trestním řízení informují o své činnosti veřejnost poskytováním informací veřejným sdělovacím prostředkům (srovnatelně do 31. 3. 2009, § 8a odst. 1). Jak již uvedl ke vztahu informačního zákona a trestního řádu Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 2 As 38/2007 - 78 (cit. v bodě [23] shora), trestní řád v § 8a neobsahuje komplexní úpravu týkající se poskytování informací. Proto ani nemůže být zvláštním právním předpisem ve smyslu § 2 odst. 3 informačního zákona, jenž by vylučoval možnost domáhat se poskytnutí informací podle informačního zákona. Jinými slovy, § 8a trestního řádu nelze vykládat tak, že vylučuje poskytování informací o probíhajícím trestním řízení jinou formou než poskytováním informací veřejným sdělovacím prostředkům ve smyslu § 8a odst. 3 (do 31. 3. 2009 odst. 1). Doktrína k tomu obdobně poukazuje na to, že § 8a trestního řádu upravuje speciální důvody, pro něž orgány činné v trestním řízení neposkytnou informace o své činnosti, ačkoliv při vyřizování žádosti o poskytnutí informace postupují dle informačního zákona (viz též Rothanzl, L. In Furek, A. – Rothanzl, L. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. Praha : Linde, 2010, s. 287).

[27] Ve své dosavadní judikatuře se k interpretaci § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona Nejvyšší správní soud vyslovil zejména v rozsudku ze dne 16. 3. 2010, čj. 1 As 97/2009 - 119 (*Šalamoun - Spolek na podporu nezávislé justice v ČR proti Ministerstvu spravedlnosti*). V tomto rozsudku soud dospěl mj. k závěru, že podmínky omezení práva na informace ve smyslu čl. 17 Listiny základních práv a svobod a čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod jsou v případě aplikace § 11 odst. 4 písm. a) splněny. Právo na informace je omezeno zákonným ustanovením a současně je omezení poskytnutí informace z důvodu probíhajícího trestního řízení

v demokratické společnosti nezbytné, právě z důvodů zachování veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti či ochrany práv a svobod druhých. Omezení práva na informace podle § 11 odst. 4 písm. a) tak je legitimní, to však nic nemění na tom, že musí být interpretováno restriktivním způsobem v souladu s cílem daného omezení.

[28] Jak v cit. rozsudku ve věci *Šalamoun* soud dále uvedl, podstatný je obsah a okamžik doručení žádosti o informaci: „Po obdržení žádosti o informaci povinný subjekt nejprve posoudí, zda v konkrétním čase probíhá trestní řízení ohledně informace, která je požadována. O ukončených trestních řízeních informaci poskytne. Jedná-li se o informaci o probíhajícím trestním řízení, povinný subjekt uváží, zda by poskytnutím informace mohl být zmařen předmět a účel trestního řízení, tedy zpochybněna role státu při zjišťování trestných činů, odhalování, stíhání a odsuzování pachatelů trestných činů či obecně při upevňování zákonnosti. Jedině z tohoto důvodu je ospravedlnitelné veřejnosti požadované informace nezpřístupnit. Pokud nemůže být poskytnutím informace cíl trestního řízení zmařen nebo ohrožen, povinný subjekt informaci poskytne, neboť neexistuje důvod jejího dalšího utajení“ (zvýraznění doplněno).

[29] Z cit. rozsudku tedy vyplývá opačná interpretace, než ke které dospěl městský soud. Ustanovení § 11 odst. 4 písm. a) nelze interpretovat automaticky tím způsobem, že jakékoliv informace z probíhajícího trestního řízení nebudou žadateli poskytnuty. Právě naopak, povinný subjekt s ohledem na ústavní zásady práva na informace musí vždy zvážit, zda by poskytnutím informace o probíhajícím trestním řízení mohl být zmařen předmět a účel

trestního řízení, tedy zpochybněna role státu při zjišťování trestných činů, odhalování, stíhání a odsuzování pachatelů trestných činů či obecně při upevňování zákonnosti. Obdobně ostatně judikoval zdejší soud již v rozsudku ze dne 14. 9. 2009, čj. 6 As 18/2009 – 63 (publ. pod č. 1957/2009 Sb. NSS). V něm uvedl, že „[p]odle § 11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím [...] nelze poskytovat informace, které mají vazbu a vztah k probíhajícímu trestnímu řízení a jejichž poskytnutí by mohlo jeho účel zmařit či ohrozit“ (zvýraznění doplněno).

[30] S právním názorem vysloveným ve věci *Šalamoun* (stejně tak i v rozsudku čj. 6 As 18/2009 - 63, cit. v bodě [29] shora) je proto neslučitelný závěr městského soudu, podle něhož se na případy probíhajícího trestního řízení informační zákon vůbec nevztahuje. Městský soud má totiž nesprávně za to, že s ohledem na text § 11 odst. 4 písm. a) je aplikace tohoto zákona pro probíhající trestní řízení vyloučena, neboť kompletní úprava přístupu k informacím z probíhajícího trestního řízení je upravena toliko v trestním řádu. Takovýto závěr však není správný. Trestní řád neupravuje problematiku žádosti o informace komplexně ve všech jejích ohledech, ale komplexně normuje pouze žádosti o nahlédnutí do spisu (viz bod [24] shora). Jak uvádí správně stěžovatel, správní orgán I. stupně a žalovaný měli o jeho žádosti rozhodnout meritorně postupem upraveným v § 15 a 16 informačního zákona.

[31] Správnost premis vedoucích k závěru NSS vyslovenému v kauze *Šalamoun* byla potvrzena nálezem ÚS sp. zn. Pl. ÚS 2/10 ze dne 30. 3. 2010 (č. 123/2010 Sb.), ve věci návrhu na zrušení slova „pravomocných“ v § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, ve znění pozdějších předpisů, spojeného s ústavní stížností proti rozsudku NSS ze dne 29. 4. 2009, čj. 8 As 50/2008 - 75.

[32] Nálezem Pl. ÚS 2/10 zrušil Ústavní soud v § 11 odst. 4 písm. b) adjektivum „pravomocných“. Současně odmítl dosavadní restriktivní judikaturu NSS v oblasti interpretace výluk podle § 11 odst. 4 informačního zákona. Paušální vyloučení poskytovat na základě informačního zákona nepravomocné rozsudky nesplňovalo podmínku nezbytnosti omezení základního práva a svobody jednotlivce v demokratické společnosti, tedy naléhavé společenské potřeby (čl. 17 odst. 4 Listiny a čl. 10 odst. 2 Úmluvy). Norma obsažená v § 11 odst. 4 písm. b) totiž neumožňovala zkoumat v každém konkrétním případě existenci „naléhavé společenské potřeby“ omezení základního práva, tedy nezbytnost omezení základního práva. Naopak, norma znamenala, že vždy (automaticky) budou upřednostněny hodnoty uvedené v čl. 17 odst. 4 Listiny a čl. 10 odst. 2 Úmluvy oproti základnímu právu jednotlivce na svobodu projevu ve formě práva na informace. Norma tedy v každém případě (a priori) základní právo jednotlivce prolamovala (bod 38 nálezu). Ústavní soud nevyloučil, že některé nepravomocné rozsudky nebude možno na základě ochrany jiných základních práv nebo z důvodu ochrany relevantních ústavních hodnot poskytnout. V každé jednotlivé věci (podle okolností konkrétního případu) však bude nutné zkoumat naplnění podmínky nezbytnosti omezení základního práva jednotlivce na informace, tedy i omezení práva na poskytnutí rozsudku nepravomocného (srov. body 33 a 40 cit. nálezu, srov. k tomu též senátní nález ze dne 5. 5. 2010, sp. zn. I. ÚS 1885/09, část VII., který vyhověl ústavní stížnosti proti rozsudku NSS čj. 8 As 50/2008 - 75).

[33] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že vývody Ústavního soudu v nálezu Pl. ÚS 2/10 jsou přiměřeně aplikovatelné též na nyní posuzovanou věc.

[34] Doslovný výklad § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona vylučuje poskytnutí jakékoliv informace z probíhajícího trestního řízení. Takovýto doslovný a z kontextu vytržený výklad je však nepřijatelný. V případě takového výkladu by totiž – slovy shora cit. nálezu ÚS – zákon neumožnil vůbec zkoumat pohledem okolností dané věci existenci „naléhavé společenské potřeby“ omezení základního práva, tedy nezbytnost omezení základního práva. Navíc by takovýto výklad opomíjel § 8a odst. 1 a 2 trestního řádu, který je nutno aplikovat nejen na § 8a odst. 3 trestního řádu, ale též na poskytování informací podle informačního

zákona (viz bod [26] shora; viz k tomu též srovnatelný § 8a odst. 1 a 2 ve znění do 31. 3. 2009, který měl být aplikován pro nyní posuzovaný případ). Je nutno zdůraznit, že přípravné trestní řízení je jistě co do informační otevřenosti vůči veřejnosti kvalitativně odlišné jednak od trestního řízení před soudem, podřízeného zásadě veřejnosti, na straně jedné, jednak od plnění úkolů zpravodajských služeb [§ 11 odst. 4 písm. c) téhož zákona], v druhém pólu téhož spektra, kde utajení je podstatou samotného pojmu zpravodajských služeb (srov. obecně k přípravnému řízení trestnímu Musil, J. In Musil, J. – Kratochvíl, V. – Šámal, P. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo procesní. 3. přepracované a doplněné vydání, Praha: C. H. Beck, 2007, s. 541 – 542; dále též Jelínek, J. In Jelínek, J. a kol. Trestní právo procesní. Praha: Leges, 2010, s. 453 - 454). Proto omezení práva na informace z probíhajícího trestního řízení, zejména v jeho přípravné fázi, bude spíše pravidlem než výjimkou. Přesto nelze paušálně říci, že např. poskytnutím informace o obsahu *jakéhokoliv* rozhodnutí státního zástupce bude vždy ohrožen ústavně chráněný zájem. Ostatně právě projednávaný případ je toho nejlepší ukázkou – nepravomocné rozhodnutí o zastavení trestního stíhání v široce medializované kauze napadení vrcholné političky službu konajícím policistou. Lze si jen obtížně představit, jak by vydáním informace o obsahu tohoto rozhodnutí mohl být ohrožen zájem na vyšetření činu, který v době podání žádosti plnil přední stránky denního tisku včetně všech svých detailů.

[35] Doslovný výklad § 11 odst. 4 písm. a), podle něhož se bez ohledu na specifika dané situace nikdy neposkytne žádná informace o probíhajícím trestním řízení, proto není ústavně akceptovatelný. Nejvyšší správní soud tudíž dále zvažoval, zda lze *prima facie* protiústavní význam § 11 odst. 4 písm. a) překlenout výkladem ústavněkonformním, který má přednost [36] Zásadní vyloučení informací o probíhajícím trestním řízení je samo osobě jistě ústavně konformní. To ostatně nezpochybňuje ani sám stěžovatel. Takováto výluka totiž plní funkce shora obsažně rozebrané (viz bod [27]). Z hlediska ústavního proto není problémem samotné znění § 11 odst. 4 písm. a). Problémem je jeho na první pohled paušální a bezvýjimečná aplikace. Cestou k odstranění tohoto ústavního problému není zrušení § 11 odst. 4 písm. a), které by ohrozilo dosažení jiných ústavních hodnot, totiž cíle trestního řádu, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni (srov. § 1 odst. 1 trestního řádu a čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod). Ústavně konformní cestou je taková interpretace § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona ve spojení s § 8a odst. 1 a 2 trestního řádu, která připustí dle okolností poskytnutí informace o probíhajícím trestním řízení tam, kde neposkytnutí informace nebude možno odůvodnit „naléhavou společenskou potřebou.“

[37] Bude proto vždy na zvážení povinného subjektu, nakolik je důvod neposkytnutí informace vskutku ospravedlněn „naléhavou společenskou potřebou“. Takovouto „naléhavou společenskou potřebou“ pravidelně bude role státu při zjišťování trestných činů, odhalování, stíhání a odsuzování pachatelů trestných činů, případně ochrana práv a svobod druhých (např. obětí trestného činu). Tyto důvody jsou vedle dalších ustanovení informačního zákona v zákonné rovině zachyceny rovněž v § 8a odst. 1 trestního řádu v platném znění, podle něhož *při poskytování informací o své činnosti veřejnosti orgány činné v trestním řízení dbají na to, aby neohrozily objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, nezveřejnily o osobách zúčastněných na trestním řízení údaje, které přímo nesouvisejí s trestnou činností, a aby neporušily zásadu, že dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen.* Podle platného znění odst. 2 téhož ustanovení *při poskytování informací podle odstavce 1 orgány činné v trestním řízení zvláště dbají na ochranu osobních údajů a soukromí osob mladších 18 let.* Nutno podotknout, že podle stávajícího znění je, ve srovnání se zněním § 8a trestního řádu do 31. 3. 2009, ještě patrnější, že dnešní odstavec 1 a 2 se vztahuje nikoliv pouze na poskytování

informací sdělovacím prostředkům (odst. 3, dříve odst. 1), ale též na poskytování informací podle jiných zákonů včetně informačního zákona.

[38] Zdejší soud tak např. již judikoval, že v případě poskytnutí požadovaných informací v režimu informačního zákona obviněnému z trestného činu v průběhu přípravného řízení by došlo k tomu, že „*povinný subjekt by byl povinen poskytnout žadateli i informaci o takových skutečnostech, s nimiž v probíhajícím trestním řízení nebyla z důvodu možného ohrožení objasnění a vyšetření věci seznámena ani osoba trestně stíhaná. To by vedlo k naprosto absurdním důsledkům, které by se míjely s posláním práva na informace jako politického práva*“ (viz rozsudek čj. 6 As 18/2009 - 63 cit. v bodě [29] shora). Poskytování informací v režimu informačního zákona tedy nesmí obcházet omezení vyplývající z podstaty samotného trestního řízení. Na druhou stranu není důvodu neposkytnout informace o nepravomocném trestním rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení tam, kde takováto „naléhavá společenská potřeba“ shledána nebude, typicky v případech veřejného zájmu, kde půjde o trestné činy úředních osob ve smyslu § 127 platného trestního zákoníku, resp. veřejných činitelů ve smyslu § 89 odst. 9 starého trestního zákona. Z hlediska komparativního je třeba poznamenat, že některé zahraniční informační zákony výslovně hovoří o informacích z trestního řízení proti úředním osobám ve zvláštních ustanoveních a vylučují jako důvod pro neposkytnutí informace z trestního řízení ochranu osobnostních práv úředních osob (srov. čl. 5 odst. 3 polského zákona o přístupu k veřejným informacím, cit. v bodě [47] níže).

[39] Nejvyšší správní soud si je vědom možné kritiky shora uvedených závěrů, podle níž takto interpretovaný § 11 odst. 4 písm. a) zakládá diskreci v rozhodování státního zastupitelství „*o poskytnutí nebo neposkytnutí nepravomocného [rozhodnutí], a to – podle soudního řádu správního – pod soudním přezkumem [...] a to s tak paradoxními důsledky, kdy postup [orgánu činného v trestním řízení] bude přezkoumávat soud správní*“ [dissent soudců Pavla Holländera a dalších k nálezu Pl. ÚS 2/10, kritizující výklad § 11 odst. 4 písm. b) předestřený většinou ÚS]. Zdejší soud je nicméně vázán právním názorem většiny Ústavního soudu ve věci Pl. ÚS 2/10. Shora uvedené závěry jsou přitom jedinou možností, jak učinit § 11 odst. 4 písm. a) slučitelný s požadavky ústavního pořádku, interpretovanými většinou pléna ÚS.

[40] Nejvyšší správní soud podpůrně a pro srovnání odkazuje rovněž na § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, podle něhož zpřístupnění informace *může* být rovněž odepřeno, *pokud žadatel se domáhá informací opatřovaných v rámci přípravného řízení (vyšetřování) v trestních věcech*. Tento zákon tedy výslovně stanoví diskreci ohledně vydání informace z probíhajícího trestního řízení. Není žádného rozumného důvodu, proč by měla být norma zakotvená v § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona vykládána jinak (nadto způsobem ústavně zjevně nekonformním) než srovnatelná explicitně vyjádřená norma zákona o právu na informace o životním prostředí.“

V závěru svého rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvedl: „Povinný subjekt neposkytne informace o probíhajícím trestním řízení podle § 11 odst. 4 písm. a) informačního zákona pouze poté, co zváží, nakolik je důvod neposkytnutí informace vskutku ospravedlněn naléhavou společenskou potřebou. Tou bude pravidelně zájem státu na tom, aby poskytnuté informace neohrožily objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, nezveřejnily o osobách zúčastněných na trestním řízení údaje, které přímo nesouvisejí s trestnou činností, a aby neporušily zásadu, že dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen. Povinný subjekt vezme v potaz též ochranu práv a svobod druhých, např. obětí trestného činu [srov. § 8a odst.1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)].“

Městský soud v Praze vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu rozhodl tak, že rozhodnutí žalovaného zrušil, neboť ve smyslu výše citovaného textu byl povinný subjekt, to znamená Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1, povinen nejdříve zvážit,

nakolik je důvod neposkytnutí informace vskutku ospravedlněn naléhavou společenskou potřebou v intencích výše uvedených zásad a tuto svou úvahu ve svém rozhodnutí přezkoumatelně vyložit. Žalovaný byl povinen rozhodnout o odvolání věcně a nikoliv řízení zastavit.

Dále Nejvyšší správní soud zavázal Městský soud v Praze vypořádat se s námitkami vznesenými v žalobě a v původním řízení nevypořádanými:

Žalobce tvrdil, že žalovaný porušil § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu, neboť jeho rozhodnutí bylo vydáno o dva týdny později, než jak je na tomto rozhodnutí uvedeno.

K namítanému soud uvádí, že datum uvedený na rozhodnutí žalovaného - 25.4.2007 je skutečně pouze datem vyhotovení, neboť ve smyslu § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu je datem rozhodnutí datum vypravení rozhodnutí k poštovní přepravě, a tímto datem je den 7.5.2007. Žalobce ovšem neuvádí, jakým způsobem bylo pouhým uvedením data vyhotovení (25.4.2007) v rozhodnutí zasaženo do jeho hmotných subjektivních práv, neboť pouze po zjištění zásahu takového charakteru by bylo možno dovodit, že v důsledku této vady se jedná o nezákonné rozhodnutí. Například by se jednalo o situace, kdy vycházejí ze správného (pozdějšího) data by se oproti dni 25.4.2007 změnil právní stav rozhodované věci (prekluze, změna předpisu, nedostatek pravomoci rozhodujícího subjektu a pod.).

Druhou žalobní námitkou dosud nevypořádanou bylo tvrzení, že nadřízeným orgánem příslušným rozhodnout o odvolání podle § 16 zákona o informacích je v případě jakékoli instituce v rezortu Ministerstva spravedlnosti tedy i v této věci vždy Ministerstvo spravedlnosti, a v důsledku toho je rozhodnutí žalovaného nicotné.

V souladu se závěry, k nimž dospěla právní teorie i praxe, stanovil soudní řád správní v § 76 odst. 2, že k nicotnosti soud přihlíží nejen k námitce žalobce, ale i z úřední povinnosti.

Ministerstvo spravedlnosti k provedení některých ustanovení zákona o informacích vydává instrukce, v nichž je řešena mimo jiné i příslušnost odvolacího orgánu proti rozhodnutí o neposkytnutí informace. K závaznosti instrukce pro rozhodování soudů se podrobně vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém dřívějším rozhodnutí ze dne 7.2.2008, 4 Ans 11/2007-102, v němž uvedl, že si je vědom toho, že interní normativní instrukce zavazuje pouze podřízené orgány státní správy soudů, a nikoliv soudce při výkonu rozhodovací činnosti, neznamená to však, že by soud při právním posouzení věci neměl přihlídnout k interním pravidlům obsaženým v instrukci ministerstva v případě, že tato pravidla řeší jednoznačně výkladový problém při aplikaci zákonného práva a není v rozporu s těmito zákonnými předpisy.

Městský soud v Praze neshledal rozhodnutí žalovaného nicotným. Závěr městského soudu, že rozhodoval o odvolání správní orgán k tomu oprávněný, se opírá o Instrukci Ministerstva spravedlnosti České republiky ze dne 21.12.1999, č.j. M-1827/99, účinnou v době rozhodování žalovaného, která ve svém ustanovení § 7 odst. 1 k výkladu ustanovení § 16 zákona o informacích uvádí, že bylo-li rozhodnutí vydáno vedoucím státním zástupcem, rozhoduje o odvolání proti němu vedoucí státní zástupce vyššího státního zastupitelství. Rozhodnutí žalovaného je podepsáno vedoucím státním zástupcem Městského státního zastupitelství v Praze, o odvolání tedy rozhodoval orgán k tomu oprávněný. Účinností Instrukce č.19, ze dne 24.7.2009, č.j. 13/2008- SOSV-SP, se výklad k danému ustanovení nezměnil, proto i nadále na straně žalovaného vystupuje Městské státní zastupitelství v Praze.

Soud shledal, jak již bylo uvedeno v předchozím jeho rozhodnutí ve věci vadu v použitém odkazu v napadeném rozhodnutí na ustanovení správního řádu (namísto § 90 odst. 1 písm. a) mělo být použito § 90 odst. 4 správního řádu) avšak tato vada sama o sobě nemá

vliv na věcnou správnost rozhodnutí žalovaného a nemohla ani jiným způsobem zkrátit žalobce na jeho právech.

Vzhledem k uvedenému soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu rozhodnutí žalovaného podle ust. § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalobci tak přísluší právo na náhradu nákladů řízení, které představuje zaplacený soudní poplatek za řízení před Městským soudem v Praze (2000,-Kč) i za řízení kasační (3000,-Kč), celkem ve výši 5.000,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nelze podat kasační stížnost; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu /§ 104 odst. 3 písm.a/ s.ř.s./. V takovém případě lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. s.ř.s. u Městského soudu v Praze, a to ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozsudku. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 23.února 2011

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu